

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 28. februarja 2019*

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Uredba (EU) št. 1215/2012 – Člen 1(1) – Področje uporabe – Civilne in gospodarske zadeve – Člen 1(2) – Izvzeta področja – Socialna varnost – Člen 53 – Prošnja za izdajo potrdila, da je odločba sodišča izvora izvršljiva – Sodba o terjatvi, ki jo sestavljajo dodatki za nadomestilo za dopust in ki jo ima organ za socialno varnost do delodajalca iz naslova napotitve delavcev – Izvajanje sodne funkcije sodišča, ki odloča o sporu“

V zadevi C-579/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Arbeits- und Sozialgericht Wien (delovno in socialno sodišče na Dunaju, Avstrija) z odločbo z dne 28. septembra 2017, ki je na Sodišče prispela 3. oktobra 2017, v postopku

BUAK Bauarbeiter-Urlaubs- u. Abfertigungskasse

proti

Gradbeništvo Korana d.o.o.,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik Sodišča v funkciji predsednika drugega senata, A. Prechal, C. Toader (poročevalka), sodnici, A. Rosas in M. Ilešič, sodnika,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: M. Aleksejev, vodja oddelka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. julija 2018,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za BUAK Bauarbeiter-Urlaubs- u. Abfertigungskasse V. Noss, Rechtsanwältin,
- za avstrijsko vlado A. Ritzberger-Moser, C. Pesendorfer in J. Schmoll, agenti,
- za češko vlado M. Smolek, J. Vlácil in A. Kasalická, agenti,
- za poljsko vlado B. Majczyna, agent,
- za Evropsko komisijo M. Wilderspin in M. Heller, agenta,

* Jezik postopka: nemščina.

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 25. oktobra 2018

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 1 Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2012, L 351, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru postopka, ki ga je začel BUAK Bauarbeiter-Urlaubs- u. Abfertigungskasse (sklad za dopuste in odpravnine delavcev v gradbenem sektorju, Avstrija) (v nadaljevanju: BUAK) zaradi izdaje potrdila iz člena 53 Uredbe št. 1215/2012 za namene izvršitve pravnomočne zamudne sodbe, izdane zoper družbo Gradbeništvo Korana d.o.o. (v nadaljevanju: Korana) s sedežem v Sloveniji.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah 6, 10 in 26 Uredbe št. 1215/2012 je navedeno:
 - „(6) Zaradi doseganja cilja prostega pretoka sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba zagotoviti in je primerno, da pravila, ki urejajo pristojnost ter priznanje in izvršitev sodnih odločb, ureja zavezujoč in neposredno uporabljiv pravni akt Unije.

[...]

 - (10) Področje uporabe te uredbe bi moralo zajemati vse glavne civilne in gospodarske zadeve, razen točno opredeljenih zadev [...]

[...]

 - (26) Medsebojno zaupanje pri delovanju pravosodja v Uniji upravičuje načelo, da bi bilo treba sodne odločbe, izdane v državi članici, priznati v vseh državah članicah, ne da bi bil zato potreben kakšen poseben postopek. Poleg tega namen skrajšanja trajanja čezmejnih pravnih zadev ter zmanjšanja njihovih stroškov upravičuje odpravo razglasitve izvršljivosti pred izvršitvijo sodne odločbe v zaproseni državi članici. Posledično bi bilo treba sodbo sodišča posamezne države članice obravnavati, kot da je bila dana v zaproseni državi članici.“
- 4 Člen 1 te uredbe je v njenem poglavju I, naslovljenem „Področje uporabe in opredelitve pojmov“. Ta člen določa:
 - „1. Ta uredba se uporablja v civilnih in gospodarskih zadevah, ne glede na naravo sodne oblasti. Zlasti ne zajema davčnih, carinskih ali upravnih zadev ali odgovornosti države za dejanja in opustitve pri izvajanju državne oblasti (acta iure imperii).
 2. Ta uredba se ne uporablja za:
 - [...]
 - (c) socialno varnost;

[...]“

- 5 Člen 37(1) navedene uredbe, ki je v oddelku 1, naslovljenem „Priznanje“, v poglavju III te uredbe, naslovljenem „Priznanje in izvršitev“, določa:

„Stranka, ki želi v državi članici uveljaviti sodno odločbo, izdano v drugi državi članici, predloži:

- (a) izvod sodne odločbe, ki izpolnjuje pogoje, potrebne za ugotovitev njegove verodostojnosti, in
- (b) potrdilo, izdano v skladu s členom 53.“

- 6 Člen 39 Uredbe št. 1215/2012, ki je v oddelku 2 navedenega poglavja III, naslovljenem „Izvršitev“, določa:

„Sodna odločba, ki je izdana v državi članici in je izvršljiva v tej državi članici, je izvršljiva tudi v drugih državah članicah, ne da bi jo bilo treba razglasiti za izvršljivo.“

- 7 Člen 42 te uredbe, ki je prav tako v oddelku 2, v odstavku 1 določa:

„Za namene izvršitve sodne odločbe, izdane v drugi državi članici, v državi članici, vlagatelj predloži organu, pristojnemu za izvršitev:

- (a) izvod sodne odločbe, ki izpolnjuje pogoje, potrebne za potrditev njegove verodostojnosti, in
- (b) potrdilo, izdano v skladu s členom 53, ki potrjuje izvršljivost sodne odločbe, ter vsebuje izvleček sodne odločbe in po potrebi pomembne informacije o vračljivih stroških postopka ter izračun obresti.“

- 8 Člen 43(1) navedene uredbe določa:

„Če se zahteva izvršitev sodne odločbe, izdane v drugi državi članici, se potrdilo, izdano v skladu s členom 53, osebi, zoper katero se zahteva izvršitev, vroči pred prvim izvršilnim ukrepom. Potrdilo je priložena sodna odločba, če mu še ni bila vročena.“

- 9 Člen 53 te uredbe, ki je v oddelku 4, naslovljenem „Skupne določbe“, v poglavju III te uredbe, določa:

„Sodišče izvora na zahtevo katere koli zainteresirane stranke izda potrdilo na obrazcu iz Priloge I.“

Avstrijsko pravo

- 10 Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungsgesetz 1972 (zakon o dopustih in odpravninah delavcev v gradbenem sektorju iz leta 1972) (BGBl. 414/1972) v različici, ki je veljala v času dejanskega stanja iz postopka v glavni stvari (v nadaljevanju: BUAG), vsebuje oddelek IV, naslovljen „Organizacija sklada za dopuste in odpravnine delavcev v gradbenem sektorju“, v katerem so člani od 14 do 21b BUAG. Člen 14 BUAG določa:

„1. Pobiranje sredstev, potrebnih za plačilo nadomestil na podlagi tega zakona in za opravljanje s tem povezanih nalog, izvaja [BUAK]. [...]“

2. [BUAK] je kolektivni organ javnega prava [...].“

11 Člen 21(1) BUAG določa:

„Stroški nadomestil za dopust, ki jih izplača [BUAK], in administrativni stroški se krijejo z dodatki k plači. Znesek teh dodatkov se na skupno zahtevo organizacij delodajalcev in sindikatov, pooblaščenih za sklepanje ustreznih kolektivnih pogodb, določi z uredbo zveznega ministra za delo in socialne zadeve.“

12 Člen 21a BUAG, naslovljen „Plačilo dodatkov“, v odstavku 1 določa:

„Delodajalec mora za vsakega delavca [...] plačati dodatke, določene na podlagi člena 21 [...].“

13 Oddelek V BUAG, naslovljen „Postopkovna pravila“, vsebuje člene od 22 do 29a tega zakona. Člen 22 BUAG, naslovljen „Obveznost prijave; izračun zneska dodatkov“, določa:

„1. Delodajalec, ki zaposluje delavce v smislu člena 1(1), mora ob začetku opravljanja dejavnosti iz členov od 1 do 3 te delavce prijaviti pri [BUAK] v roku dveh tednov in navesti vse informacije v zvezi s plačo, ki so upoštevne pri izračunu dodatkov [...].

[...]

5. [BUAK] mora višino dodatka, ki se dolguje iz naslova obdobja dodatka, izračunati na podlagi navedb delodajalca oziroma, če je izid preiskave [BUAK] (člen 23d) drugačen, na podlagi svojih ugotovitev. Če obveznost prijave ni izpolnjena, lahko [BUAK] dodatek, ki ga dolguje delodajalec, izračuna na podlagi zadnje prijave ali na podlagi svojih ugotovitev.

[...]“

14 Členi 23, 23a in 23b BUAG se nanašajo na preiskovalna pooblastila, ki jih ima BUAK pri zbiranju podatkov, potrebnih za izračun dodatkov, in na obveznost delodajalca, da BUAK predloži vse informacije, ki so potrebne za opravljanje njegovih nalog.

15 Člen 25 BUAG, naslovljen „Izplačilo dodatka“, določa:

„1. [BUAK] delodajalca obvesti o znesku, ki ga mora plačati na podlagi svoje prijave ali na podlagi izračuna, opravljenega v skladu s členom 22(5), pri čemer ta znesek tvori vsota dodatkov, dolgovanih za delavce, zaposlene v obdobju dodatka. [...]

[...]

2. Če delodajalec ne izpolni obveznosti plačila dolgovanega zneska [...] v roku ali v višini zneska, navedenega v obvestilu, [BUAK] delodajalca opomni, da mora neplačani znesek poravnati v roku dveh tednov. [...]

3. Če delodajalec tega opomina ne upošteva oziroma ga upošteva le delno, [BUAK] za izterjavo zneskov, ki niso bili plačani v roku, izda potrdilo o neplačanih dolgovih. [...] Potrdilo o neplačanih dolgovih je izvršilni naslov v smislu člena 1 Exekutionsordnung [(zakonik o izvršilnih postopkih)].

[...]

5. Delodajalec lahko odločbo o odmeri, sprejeto v skladu z odstavkom 3, izpodbija z vložitvijo pritožbe pri okrajnem upravnem organu. Ta organ se v upravni odločbi izreče o utemeljenosti in natančnosti zahtevanega zneska.

[...]“

- 16 Oddelek VIb BUAG, naslovljen „Posebne določbe o dopustu v primeru napotitve“, vsebuje člene od 33d do 33i BUAG. Člen 33d BUAG, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 1 določa:

„Določbe tega oddelka urejajo zaposlitev delavcev v smislu oddelka I, katerih običajni kraj dela ni v Avstriji in ki jih je delodajalec napotil v Avstrijo,

- 1) da bi tam opravljali svoje delo, ali
- 2) v okviru posredovanja dela delavcev.

Podjetje, ki mu je delo delavcev posredovano in katerega sedež ni na avstrijskem ozemlju, se za namen uporabe členov 23, 23a in 33g šteje za delodajalca delavcev, ki so mu bili posredovani in ki so napoteni v Avstrijo, da bi tam opravljali svoje delo.

[...]“

- 17 Člen 33e BUAG, naslovljen „Pravica do dopusta“, določa:

„Brez poseganja v pravo, ki se uporablja za delovno razmerje, ima delavec v smislu člena 33d v obdobju svoje napotitve v Avstrijo neodtujljivo pravico do plačanega dopusta v skladu z oddelkom II.“

- 18 Člen 33f BUAG, naslovljen „Nadomestilo za dopust“, določa:

„1. V času dopusta ima delavec pravico do nadomestila za dopust [...]. Če v nadaljevanju ni določeno drugače, se uporabljajo določbe iz oddelka II.

2. Terjatev iz naslova nadomestila za dopust ob nastanku znaša toliko, kolikor nadomestila, iz naslova katerih delodajalec plača dodatke, določene v skladu s členom 21. [BUAK] je dolžnik za plačilo te terjatve. [...]

3. Če delavec vzame dopust v obdobju napotitve, mora svojo terjatev uveljavljati na podlagi odstavka 2 pri [BUAK] in predložiti dokaz o sporazumu glede datumov dopusta. [...] Nadomestilo za dopust se plača neposredno delavcu. [...]“

- 19 Člen 33g BUAG, naslovljen „Obveznost prijave“, v odstavku 1 določa:

„Delodajalec, ki zaposluje delavce v smislu člena 33d, mora pri [BUAK] izpolniti obveznost prijave, navedeno v členu 22. [...]“

- 20 Člen 33h BUAG, naslovljen „Plačilo dodatkov“, določa:

„[...]“

2. Če delodajalec ne izpolni obveznosti plačila dodatkov, mora [BUAK] pred sodišči zahtevati plačilo neplačanih dodatkov. [BUAK] lahko sprejme vse potrebne in koristne ukrepe za izterjavo dolgovanih dodatkov.

[...]

2b. Če je [BUAK] zaradi neizpolnitve obveznosti prijave znesek dolgovanega dodatka izračunal na podlagi svojih preiskav v skladu s členom 22(5), drugi stavek, delodajalec dolguje tako izračunane dodatke.

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 21 BUAK s sedežem na Dunaju (Avstrija) je kolektivni organ javnega prava, katerega naloga je zbiranje sredstev, namenjenih plačilu nadomestil iz BUAG. Zadolžen je zlasti za upravljanje in obračun nadomestil za dopust delavcev v gradbenem sektorju.
- 22 Korana, družba slovenskega prava, je v okviru gradbenih del delavce napotila v Avstrijo.
- 23 BUAK je 18. oktobra 2016 pri Arbeits- und Sozialgericht Wien (delovno in socialno sodišče na Dunaju, Avstrija) vložil tožbo, da bi od družbe Korana dosegel plačilo zneska v višini 38.447,50 EUR, skupaj z obrestmi in stroški, iz naslova dodatkov, ki jih ta družba dolguje na podlagi oddelka VIb BUAG za delovne dni, ki so jih delavci, ki jih je ta družba napotila v Avstrijo, dopolnili v obdobju od februarja do junija 2016.
- 24 BUAK v utemeljitev svojega predloga trdi, da je kot sklad za dopuste lahko na podlagi BUAG od delodajalca upravičeno zahteval dodatek, ki ga sestavljajo zlasti nadomestilo za dopust in stroški upravljanja, izračunani za vsak delovni dan, ki ga je dopolnil delavec v gradbenem sektorju v Avstriji, po metodi izračuna, določeni z zakonom.
- 25 Navedeno sodišče je s sodbo z dne 28. aprila 2017, izdano v nenavzočnosti družbe Korana, predlogu BUAK v celoti ugodilo. Ta sodba, ki je bila družbi Korana vročena 21. junija 2017, je postala pravnomočna, ker je navedena družba ni izpodbijala. Ni razvidno, da bi navedeno sodišče v postopku, v katerem je bila izrečena navedena sodba, preverilo svojo pristojnost na podlagi Uredbe št. 1215/2012.
- 26 BUAK je 31. julija 2017 za izvršitev te sodbe pri istem sodišču vložil zahtevo za izdajo potrdila na podlagi člena 53 navedene uredbe.
- 27 Predložitveno sodišče ugotavlja, da je za izdajo potrdila na podlagi člena 53 Uredbe št. 1215/2012 določen pogoj, da postopek, v katerem je bila izdana sodba z dne 28. aprila 2017, spada na področje civilnih in gospodarskih zadev v smislu člena 1(1) navedene uredbe, kar naj ne bi bilo očitno razvidno iz okoliščin v postopku v glavni stvari.
- 28 To sodišče v zvezi s tem opozarja, da za razliko od povsem notranjih položajev, v okviru katerih je BUAK na podlagi člena 25(3) BUAG pooblaščen, da sam izda potrdilo o neplačanih dolgovih v zvezi z zahtevanimi dodatki, ki je izvršilni naslov, na podlagi katerega se lahko začne izvršilni postopek, naj ta organ teh pooblastil ne bi imel glede neplačanih dolgov, ki se nanašajo na napotene delavce, ki dela običajno ne opravljajo v Avstriji, ker naj bi za doseg plačila navedenih dodatkov moral vložiti tožbo pri Arbeits- und Sozialgericht Wien (delovno in socialno sodišče na Dunaju).
- 29 Predložitveno sodišče še zatrjuje, da ima postopek, v katerem je bila izdana sodba z dne 28. aprila 2017, zaradi nekaterih okoliščin, v katerih je potekal, lahko značaj javnega prava.
- 30 To sodišče tako navaja, da v okviru tožbe za plačilo terjatve, ki jo sestavljajo dodatki za nadomestilo za dopust, ne gre za to, da bi delavec svoje pravice uveljavljal neposredno, ker je tožba vložena proti delodajalcu za izterjavo dodatkov, katerih znesek, ki je določen z uredbo pristojnega zveznega ministra, zajema tudi stroške upravljanja, ki so nastali BUAK. Poleg preiskovalnih pooblastil, ki naj bi jih imel BUAK, če delodajalec krši svojo obveznost obveščanja, naj bi ta organ lahko tudi sklepal sporazume z drugimi organi socialne varnosti.

- 31 Navedeno sodišče pojasnjuje, da če delodajalec ne izpolni svojih obveznosti glede obveščanja, lahko BUAK izračuna dodatke, ki jih ta dolguje, na podlagi lastnih preiskav v skladu s členom 33h, odstavek 2b, BUAG. V takem primeru naj bi bila pristojnost sodišča, ki odloča o zahtevku za plačilo terjatve, ki jo sestavljajo dodatki za nadomestilo za dopust, omejena na preverjanje pogojev za uporabo te določbe, brez vsakršnega preverjanja utemeljenosti navedene terjatve.
- 32 V teh okoliščinah je Arbeits- und Sozialgericht Wien (delovno in socialno sodišče na Dunaju) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 1 Uredbe [št. 1215/2012] razlagati tako, da so postopki, v katerih [BUAK] proti delodajalcem uveljavlja zahtevke iz naslova plačila dodatkov za delavce, ki dela običajno ne opravljajo v Avstriji in so napoteni na delo v Avstrijo, ali za agencijske delavce, posredovane v Avstrijo, ali proti delodajalcem, ki nimajo sedeža v Avstriji, uveljavlja zahtevke iz naslova zaposlitve delavcev, ki delo običajno opravljajo v Avstriji, ‚civilne in gospodarske zadeve‘, v katerih je treba uporabiti navedeno uredbo, kljub temu, da se ti zahtevki BUAK iz naslova plačila dodatkov sicer nanašajo na zasebnopravna delovna razmerja in so namenjeni kritju zasebnopravnih, iz delovnih razmerij z delodajalci izhajajočih zahtevkov delavcev v zvezi z dopustom in nadomestilom za dopust, vendar

- tako višina zahtevkov, ki jih imajo delavci iz naslova nadomestila za dopust v razmerju do BUAK, kakor tudi višina zahtevkov, ki jih ima BUAK iz naslova plačila dodatkov v razmerju do delodajalcev, nista določeni s pogodbo ali s kolektivno pogodbo, ampak z uredbo zveznega ministra;
- dodatki, ki jih delodajalci dolgujejo BUAK, niso namenjeni le kritju stroškov nadomestil za dopust delavcev, ampak tudi kritju administrativnih stroškov BUAK, in
- ima BUAK pri uveljavljanju in uresničevanju svojih zahtevkov iz naslova takih dodatkov na podlagi zakona širša pooblastila kakor zasebnik, ker
 - morajo delodajalci – sicer jim grozi plačilo denarne kazni – BUAK ob nastopu določenih dogodkov sporočiti podatke ter jim tudi periodično vsak mesec posredovati podatke, pri čemer morajo uporabljati komunikacijske poti, ki jih je vzpostavil BUAK, sodelovati pri nadzornih ukrepih BUAK oziroma jih dopuščati, omogočiti vpogled v plačno, poslovno in drugo dokumentacijo ter BUAK posredovati informacije, in
 - je BUAK v primeru, ko delodajalci kršijo obveznost sporočanja podatkov, na podlagi lastnih poizvedb upravičen izračunati znesek dodatkov, ki ga dolgujejo delodajalci, pri čemer v tem primeru zahtevki BUAK iz naslova plačila dodatkov v znesku, ki ga je izračunal BUAK, nastane ne glede na dejanske razmere napotitve oziroma zaposlitve?“

Vprašanje za predhodno odločanje

Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 33 Evropska komisija v pisnem stališču Sodišče poziva, naj se izreče o vprašanju, ali sodišče v okviru postopka za izdajo potrdila na podlagi člena 53 Uredbe št. 1215/2012 izvaja sodno funkcijo v smislu člena 267 PDEU.
- 34 V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da člen 267 PDEU predložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe Sodišču sicer ne pogojuje s kontradiktornostjo postopka, med katerim bo nacionalno sodišče postavilo vprašanje za predhodno odločanje, vendar pa lahko nacionalna sodišča

sprožijo postopek pred Sodiščem le, če pred njimi poteka postopek in če odločajo v postopku, ki bo pripeljal do izdaje sodne odločbe (sodba z dne 16. junija 2016, Pebros Servizi, C-511/14, EU:C:2016:448, točka 24 in navedena sodna praksa).

- 35 Sodišče je tudi presodilo, da izraz „izreči sodbo“ v smislu člena 267, drugi odstavek, PDEU zajema celoten postopek, v katerem se izda sodba predložitvenega sodišča, in zato je treba ta izraz razlagati široko, da se prepreči, da bi se veliko procesnih vprašanj štelo za nedopustna in jih Sodišče ne bi moglo razlagati, in da bi Sodišče lahko odločalo o razlagi vseh določb prava Unije, ki jih mora predložitveno sodišče uporabiti (glej v tem smislu sodbo z dne 16. junija 2016, Pebros Servizi, C-511/14, EU:C:2016:448, točka 28 in navedena sodna praksa).
- 36 Sistem, ki je bil vzpostavljen z Uredbo št. 1215/2012, temelji na odpravi eksekvatur, kar pomeni, da pristojno sodišče zaprosene države članice ne izvaja nobenega nadzora, ker lahko samo oseba, zoper katero se izvršitev zahteva, nasprotuje priznavanju ali izvršitvi odločbe, ki se nanaša nanjo. Iz določb člena 37 v povezavi z določbami člena 42 te uredbe izhaja, da mora vlagatelj za to, da bi se v državi članici lahko priznala in izvršila odločba, ki je bila izdana v neki drugi državi članici, predložiti samo izvod zadevne odločbe, skupaj s potrdilom, ki ga je v skladu s členom 53 navedene uredbe izdalo sodišče izvora. To potrdilo se pred vsakršno izvršitvijo vroči osebi, zoper katero se izvršitev zahteva, v skladu s členom 43(1) te uredbe.
- 37 Kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 44 sklepnih predlogov, je potrdilo podlaga, na kateri temelji uresničevanje načela neposredne izvršitve sodnih odločb, izdanih v državah članicah.
- 38 Zaradi funkcij, ki jih tako ima navedeno potrdilo v okviru sistema Uredbe št. 1215/2012, je – zlasti v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v katerem se sodišče, ki je izdalo odločbo, katere izvršitev se zahteva, v fazi sojenja ni izreklo o uporabi Uredbe št. 1215/2012 – utemeljeno, da mora to sodišče v fazi izdaje navedenega potrdila preveriti, ali spor spada na področje uporabe te uredbe.
- 39 V takem primeru, kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točki 52 sklepnih predlogov, se navedeno sodišče s preverjanjem, ali je pristojno za izdajo potrdila na podlagi člena 53 Uredbe št. 1215/2012, umesti v nadaljevanje prejšnjega sodnega postopka in zagotovi njegovo neposredno učinkovitost, ker odločba brez potrdila ni primerna za prosto uporabo na evropskem pravosodnem območju. Taka ugotovitev ustreza nujnosti zagotavljanja hitrega izvrševanja sodnih odločb, hkrati pa ohranja pravno varnost, na kateri temelji vzajemno zaupanje pri delovanju pravosodja v Uniji.
- 40 Poleg tega je v skladu z logiko Uredbe št. 1215/2012 izdaja potrdila zaupana sodišču, ki najbolje pozna spor in ki je v najboljšem položaju, da potrdi, da je odločba izvršljiva. Sodišče izvora tako z izdajo takega potrdila iz člena 53 te uredbe implicitno potrdi, da zamudna sodba, ki mora biti priznana in izvršena v drugi državi članici, spada na področje uporabe te uredbe, ker je izdaja potrdila na podlagi člena 53 navedene uredbe mogoča samo pod tem pogojem.
- 41 Zato je postopek za izdajo potrdila na podlagi člena 53 Uredbe št. 1215/2012 v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, sodnega značaja, tako da lahko nacionalno sodišče, ki odloča v okviru takega postopka, Sodišču predloži vprašanje za predhodno odločanje.
- 42 Iz tega izhaja, da je ta predlog za sprejetje predhodne odločbe dopusten.

Vsebinska presoja

- 43 Predložitveno sodišče želi z vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba člen 1 Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da tožba za plačilo terjatve – ki jo sestavljajo dodatki za nadomestilo za dopust in ki jo ima kolektivni organ javnega prava do delodajalca iz naslova naporitve v državo članico delavcev, ki

dela običajno ne opravljajo v njej, ali v okviru posredovanja dela delavcev v tej državi članici oziroma do delodajalca s sedežem zunaj ozemlja navedene države članice iz naslova zaposlitve delavcev, ki delo običajno opravljajo v njej – spada na področje uporabe te uredbe.

- 44 Najprej je treba ob upoštevanju, da se vprašanje za predhodno odločanje nanaša na člen 1 Uredbe št. 1215/2012 v celoti, na prvem mestu preučiti, ali sodba, kakršna je ta, ki jo je predložitveno sodišče izdalo 28. aprila 2017 na zahtevo BUAK in za izvršitev katere ta organ prosi za izdajo potrdila iz člena 53 te uredbe, spada na področje civilnih in gospodarskih zadev v smislu člena 1(1) navedene uredbe, in če je odgovor pritrdilen, na drugem mestu ugotoviti, ali taka sodba spada na področje uporabe izključitve, povezane s socialno varnostjo, iz člena 1(2)(c) te uredbe.
- 45 Opozoriti je tudi treba, da v skladu z ustaljeno sodno prakso velja, da ker Uredba št. 1215/2012 razveljavlja in nadomešča Uredbo Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42), razlaga, ki jo je Sodišče podalo glede določb zadnjenavedene uredbe, velja tudi za Uredbo št. 1215/2012, kadar se določbe teh dveh instrumentov prava Unije lahko štejejo za enakovredne (sodba z dne 15. novembra 2018, Hellenische Republik, C-308/17, EU:C:2018:911, točka 31 in navedena sodna praksa).

Pojem „civilne in gospodarske zadeve“ v smislu člena 1(1) Uredbe št. 1215/2012

- 46 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča pojma „civilne in gospodarske zadeve“ iz člena 1(1) Uredbe št. 1215/2012 – zato da bi se kar najbolj zagotovila enakost in enotnost pravic in obveznosti, ki za države članice in zadevne osebe izhajajo iz navedene uredbe – ni mogoče razlagati kot zgolj napotitev na notranje pravo države članice. Ta pojem je treba šteti za avtonomen pojem, ki ga je treba razlagati s sklicevanjem na cilje in ureditev navedene uredbe na eni strani ter splošna načela, ki izhajajo iz nacionalnih pravnih ureditev, na drugi strani (sodba z dne 9. marca 2017, Pula Parking, C-551/15, EU:C:2017:193, točka 33 in navedena sodna praksa).
- 47 Poleg tega nujnost zagotovitve pravilnega delovanja notranjega trga in nujnost, da se zaradi usklajenega delovanja pravosodja prepreči, da bi bile v državah članicah izdane nezdružljive odločbe, zahtevata široko razlago navedenega pojma „civilne in gospodarske zadeve“ (glej v tem smislu sodbo z dne 10. septembra 2009, German Graphics Graphische Maschinen, C-292/08, EU:C:2009:544, točki 22 in 23).
- 48 Da bi se ugotovilo, ali zadeva spada na področje uporabe Uredbe št. 1215/2012, je treba ugotoviti, kakšno je pravno razmerje med strankami spora, ter preučiti podlago in podrobna pravila za uveljavljanje vloženega pravnega sredstva (glej v tem smislu sodbi z dne 11. aprila 2013, Sapir in drugi, C-645/11, EU:C:2013:228, točki 32 in 34, ter z dne 12. septembra 2013, Sunico in drugi, C-49/12, EU:C:2013:545, točka 35).
- 49 Kot je Sodišče že večkrat potrdilo, čeprav nekateri spori med javnim organom in subjektom zasebnega prava lahko spadajo na področje uporabe Uredbe št. 1215/2012, pa je drugače, kadar javni organ ravna v okviru izvajanja državne oblasti (glej v tem smislu sodbo z dne 12. septembra 2013, Sunico in drugi, C-49/12, EU:C:2013:545, točka 34 in navedena sodna praksa). Izvajanje pristojnosti javne oblasti s strani ene stranke spora, ker ta izvaja pooblastila, ki odstopajo od splošnih pravil, veljavnih v razmerjih med posamezniki, namreč ta spor izključuje iz civilnih in gospodarskih zadev v smislu člena 1(1) Uredbe št. 1215/2012 (glej po analogiji sodbo z dne 23. oktobra 2014, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, točka 31).
- 50 V obravnavani zadevi je treba opozoriti, najprej, da ob upoštevanju sodne prakse, navedene v prejšnji točki, status kolektivnega organa javnega prava, ki ga ima BUAK, kot tak nima vpliva na naravo pravnih odnosov med njim in družbo Korana.

- 51 Na prvem mestu, kar zadeva pravno podlago za tožbo, na podlagi katere je bila izdana sodba, za izvršitev katere je BUAK zaprosil za izdajo potrdila iz člena 53 Uredbe št. 1215/2012, je iz predložitvene odločbe razvidno, da se v skladu s členom 21 BUAG stroški nadomestil za dopust, ki jih izplača BUAK, financirajo z dodatki k plači, ki jih mora plačati delodajalec. Čeprav je znesek teh dodatkov določen z uredbo zveznega ministra za delo in socialne zadeve, je iz stališč BUAK in avstrijske vlade razvidno, da je v tej uredbi opredeljen zgolj način izračuna navedenih dodatkov, pri čemer se za osnovo vzame plača, ki je določena z zadevno kolektivno pogodbo.
- 52 Poleg tega v skladu s členom 33f(2) BUAG terjatev iz naslova nadomestila za dopust, pri kateri je BUAK v razmerju do napotениh delavcev dolžnik, ob nastanku znaša toliko, kolikor znašajo nadomestila, iz naslova katerih delodajalec plača določene dodatke.
- 53 Predložitveno sodišče tudi pojasnjuje, da je navedeno nadomestilo, ki se financira z dodatki, katerih plačilo se zahteva v obravnavani zadevi, del plače, ki jo na podlagi pogodbe o zaposlitvi delodajalec dolguje za delo, ki ga opravi delavec.
- 54 Ker je torej obveznost delodajalca glede plačila dodatkov neločljivo povezana s civilnopravno pravico delavcev do nadomestila za dopust, preučitev podlage tožbe, na podlagi katere je bila izdana sodba z dne 28. aprila 2017, v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 48 te sodbe, ne nasprotuje ugotovitvi, da je narava terjatve BUAK in s tem tožbe, katere predmet je plačilo te terjatve, prav tako civilnopravna.
- 55 Na drugem mestu, kar zadeva podrobna pravila o vložitvi tožbe, na podlagi katere je bila izdana navedena sodba, iz določb BUAG izhajajo, da za razliko od povsem notranjih položajev, v katerih lahko BUAK sam izda potrdilo o neplačanih dolgovih, ki je izvršilni naslov, mora ta organ glede neplačanih dolgov, ki se nanašajo na napotene delavce, ki dela običajno ne opravljajo v Avstriji, sodno uveljavljati plačilo neplačanih dodatkov.
- 56 Poleg tega, ker je BUAK zaradi neizpolnitve obveznosti obveščanja v skladu s členom 22(5) BUAG znesek dodatkov izračunal na podlagi svojih preiskav, „delodajalec dolguje tako izračunane dodatke“, kot je navedeno v členu 33h(2b) BUAG.
- 57 Glede obsega nadzora, ki ga izvaja sodišče v primeru tožbe za plačilo terjatve, ki jo sestavljajo dodatki za nadomestilo za dopust, katerih znesek je izračunal BUAK na podlagi svojih preiskav, predložitveno sodišče trdi, da ima tak izračun konstitutivni učinek, saj se ta organ zaradi pooblastil, ki jih ima, razlikuje od posameznika. To sodišče na podlagi tega sklepa, da bi bilo člen 33h(2b) BUAG ob upoštevanju njegovega besedila mogoče razlagati tako, da so pristojnosti sodišča glede neplačanih dolgov, ki se nanašajo na napotene delavce, ki dela običajno ne opravljajo v Avstriji, omejene zgolj na preverjanje pogojev za uporabo navedene določbe, tako da če so navedeni pogoji izpolnjeni, sodišče ne more opraviti vsebinske presoje glede natančnosti zneska terjatve, ki jo uveljavlja BUAK.
- 58 To razlago nacionalne zakonodaje izpodbijata BUAK in avstrijska vlada, ki zatrjujeta, da avstrijsko sodišče v okviru postopka za plačilo terjatve, ki jo sestavljajo dodatki za nadomestilo za dopust za napotene delavce, izvaja popoln nadzor nad vsemi elementi zahteve.
- 59 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v okviru postopka, uvedenega na podlagi člena 267 PDEU, ni naloga Sodišča podati razlago nacionalne zakonodaje, ker je taka razlaga v izključni pristojnosti nacionalnih sodišč (sodba z dne 27. oktobra 2009, ČEZ, C-115/08, EU:C:2009:660, točka 57 in navedena sodna praksa).
- 60 Če člen 33h(2b) BUAG postavlja BUAK v pravni položaj, ki odstopa od splošnih pravil, ki urejajo podrobnosti za vložitev tožbe, tako da ugotoviti, do katere pride ta organ v zvezi s terjatvijo, ki se uveljavlja, daje konstitutivni učinek in tako da – kot navaja predložitveno sodišče – sodišču, ki o taki

tožbi odloča, onemogoča izvajanje nadzora nad pravilnostjo podatkov, na katerih ta ugotovitev temelji, je treba ugotoviti, da ta organ v tem primeru deluje na podlagi pristojnosti, značilni za javno pravo, ki jo daje zakon.

- 61 Če je v sporu o glavni stvari tako – kar mora preveriti predložitveno sodišče – vloge, ki jo ima BUAK, v teh posebnih okoliščinah ni mogoče opredeliti preprosto kot vlogo kolektivnega organa javnega prava, katerega naloga je zbiranje sredstev, namenjenih plačilu nadomestil iz BUAG. V takem primeru bi bilo treba namreč šteti, da BUAK v sporu, kakršen je ta, v katerem je bila izdana sodba z dne 28. aprila 2017, deluje v okviru izvajanja javne oblasti, kar bi imelo velik vpliv na podrobna pravila poteka in torej na naravo tega postopka, tako da navedeni spor ne bi bil zajet s pojmom „civilne in gospodarske zadeve“ in zato ne bi spadal na področje uporabe Uredbe št. 1215/2012.
- 62 Druge pristojnosti, ki so posebej značilne za BUAK in na katere je opozorilo predložitveno sodišče – kot sta zaračunavanje administrativnih stroškov, ki ga izvaja BUAK, pri čemer ti stroški znašajo od 1 % do 2 % dodatkov, ali možnost, da ta organ sklepa sporazume z drugimi organi socialne varnosti – ne morejo učinkovati tako, da bi bil postopek, v katerem je bila sprejeta sodba, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, izključen iz področja civilnih in gospodarskih zadev v smislu člena 1(1) Uredbe št. 1215/2012, ker je prva pristojnost očitno zanemarljiva, za drugo pa se glede na pojasnila, ki jih je v zvezi s tem na obravnavi predložila avstrijska vlada, zdi, da temelji na sklepanju zasebnopravnih pogodb.
- 63 Če delodajalec krši svojo obveznost obveščanja, je treba glede preiskovalnih pooblastil, ki jih ima BUAK, ugotoviti, da postopek, kakršen je ta, v katerem je bila izdana sodba z dne 28. aprila 2017, zgolj zaradi teh pooblastil kot takih ne more imeti značaja javnega prava.
- 64 Pristojnosti, navedene v prejšnjih dveh točkah, namreč nikakor ne vplivajo na status BUAK v postopku, kakršen je ta v glavni stvari, in ne spreminjajo njegove narave ter ne določajo, kako ta poteka.

Pojem „socialna varnost“ v smislu člena 1(2)(c) Uredbe št. 1215/2012

- 65 V skladu s členom 1(2)(c) Uredbe št. 1215/2012 je socialna varnost izključena iz področja uporabe te uredbe.
- 66 Izključitve iz področja uporabe navedene uredbe, ki so določene v njenem členu 1(2), so izjeme, ki jih je treba razlagati ozko.
- 67 Pojem „socialna varnost“ je opredeljen neodvisno od vsebine, ki jo ima ta pojem v pravu Unije. Kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, ta pojem zajema stvarno področje uporabe Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72) (glej po analogiji, kar zadeva Uredbo (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, kakor je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 3), sodbo z dne 14. novembra 2002, Baten, C-271/00, EU:C:2002:656, točka 45).
- 68 Poleg tega je dajatev mogoče šteti za dajatev socialne varnosti, če je upravičencem dodeljena na podlagi zakonsko opredeljenega položaja brez vsakršne individualne ali diskrecijske presoje osebnih potreb in če se nanaša na eno od tveganj, izrecno naštetih v členu 3(1) Uredbe št. 883/2004 (glej po analogiji sodbo z dne 19. septembra 2013, Hliddal in Bornand, C-216/12 in C-217/12, EU:C:2013:568, točka 48 in navedena sodna praksa).

- 69 V obravnavani zadevi, kot je razvidno iz predloga za sprejetje predhodne odločbe, terjatev, ki je sestavljena iz dodatkov za nadomestilo za dopust, ob nastanku znaša toliko, kolikor znašajo nadomestila, iz naslova katerih delodajalec plača dodatke. Glede na informacije, ki jih je podalo predložitveno sodišče, mora to nadomestilo za dopust v zvezi z delom, ki ga opravi napoteni delavec, plačati torej delodajalec, tudi če se plačilo izvede prek BUAK.
- 70 Tako nadomestilo zato ni zajeto s pojmom „socialna varnost“ v smislu člena 1(2)(c) Uredbe št. 1215/2012.
- 71 Ob upoštevanju vseh navedenih preudarkov je treba na vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti, da je treba člen 1 Uredbe št. 1215/2012 razlagati tako, da tožba za plačilo terjatve – ki jo sestavljajo dodatki za nadomestilo za dopust in ki jo ima kolektivni organ javnega prava do delodajalca iz naslova napotitve v državo članico delavcev, ki dela običajno ne opravljajo v njej, ali v okviru posredovanja dela delavcev v tej državi članici oziroma do delodajalca s sedežem zunaj ozemlja navedene države članice iz naslova zaposlitve delavcev, ki delo običajno opravljajo v tej državi članici – spada na področje uporabe te uredbe, če podrobna pravila za vložitev take tožbe ne odstopajo od splošnih pravil, predvsem pa sodišču, pri katerem je tožba vložena, ne onemogočajo izvajanja nadzora nad pravilnostjo podatkov, na katerih temelji ugotovitev navedene terjatve, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Stroški

- 72 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Člen 1 Uredbe (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah je treba razlagati tako, da tožba za plačilo terjatve – ki jo sestavljajo dodatki za nadomestilo za dopust in ki jo ima kolektivni organ javnega prava do delodajalca iz naslova napotitve v državo članico delavcev, ki dela običajno ne opravljajo v njej, ali v okviru posredovanja dela delavcev v tej državi članici oziroma do delodajalca s sedežem zunaj ozemlja navedene države članice iz naslova zaposlitve delavcev, ki delo običajno opravljajo v tej državi članici – spada na področje uporabe te uredbe, če podrobna pravila za vložitev take tožbe ne odstopajo od splošnih pravil, predvsem pa sodišču, pri katerem je tožba vložena, ne onemogočajo izvajanja nadzora nad pravilnostjo podatkov, na katerih temelji ugotovitev navedene terjatve, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Podpisi